

3. gyakorlat

Tematika: lengyel forma / lengyel forma kiértékelés, quick sort megbeszélése, lejátszása

Lengyel forma¹

Infix, prefix és postfix alak megbeszélése. Mi a gond az infix alakkal? Lengyel forma: egy aritmetikai kifejezés postfix alakja. Jellemzői:

- Nincsenek benne zárójelek, a kiértékelés mégis egyértelmű, és könnyen elvégezhető,
- Operandusok sorrendje nem változik, az infix kifejezéshez képest,
- Operátorok sorrendje: az elvégzésük sorrendjében szerepelnek,
- Minden operátort közvetlen megelőznek az operandusai. Az operandus lehet változó, konstans, de lehet postfix kifejezés is.

infix kifejezés	lengyel forma (postfix alak)	Megjegyzés
$a+b$	$ab+$	műveleti jel az operandusai mögött áll
$a+b*c$	$abc*+$	műveletek rangsorának hatása: $\text{prec}(*) > \text{prec}(+)$
$a*b+c$	$ab*c+$	műveletek rangsorának hatása: $\text{prec}(*) > \text{prec}(+)$
$a*(b+c)$	$abc*+$	zárójelzés felülbírálhatja a műveletek rangsorát
$a/b*c$	$ab/c*$	azonos rangú műveletek általában balról jobbra sorrendben végzendők el
a^b^c	$abc^^$	a fenti szabály alól akad néhány kivétel, például az egymást követő hatványozás sorrendje jobbról balra értendő

Feladat:

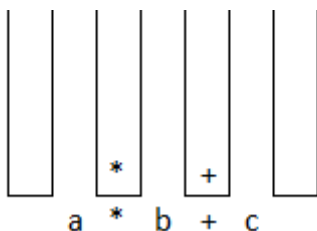
A) $(a + b) * (c - d) / f ^ (g - h) + j - l - i$ kifejezés lengyel formára hozása. (Próbáljuk meg közösen felírni, még nem az algoritmust használva.)

B) Értékadó operátor hatása, Hova illik az értékadó operátor?

$$x = (a + b) * (c - d) / f ^ (g - h) + j - l - i$$

Lengyel formára hozás verem segítségével – bemutatás példákon keresztül

1. $a * b + c$

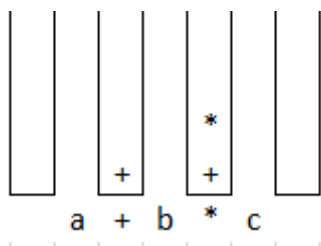

Kimenet: $a * b + c$

¹ Az eredeti prefix jelölési formát, **Jan Łukasiewicz** lengyel matematikus javasolta 1920-ban, később az ausztrál filozófus, **Charles Leonard Hamblin** javasolta a postfix alakot (1950), melyet emiatt „fordított lengyel formának” is szokás nevezni. (forrás: wikipedia)

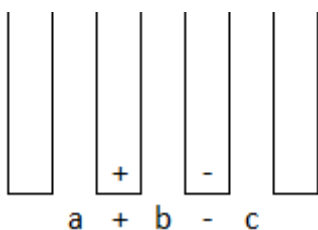
3. gyakorlat

2. $a + b * c$

Kimenet: a b c * +

3. $a + b - c$

Kimenet: a b + c -

Precedencia hatása:

- Minden beolvasott műveleti jel bekerül a verembe, hogy „megvárja”, míg az operandusai kiíródnak, de előtte a veremben várakozó műveleti jelek vizsgálata történik:
- ha azonos rangú a beolvasott és a verem tetején lévő műveleti jel, kiírjuk a veremben lévő (balról jobbra sorrend esetén) – 3. példa,
- ha a veremben magasabb prioritású művelet szerepel, mint ami bekerülne, kiírjuk – 1. példa,
- ha a verem tetején alacsonyabb rangú van, mint az olvasott, akkor bekerül a verembe – 2. példa.

Feladat:

$a - (b + c * (d - f)) + h$ kifejezés lengyel formára hozása verem segítségével. A verem tartalmát folyamatosan tartjuk nyilván!

Egy kicsit bonyolultabb kifejezés, például:

$$x = a + (-b^c^2 + d * e) / ((f + g) * h / -k) - p * z$$

3. gyakorlat

Algoritmus:

Bemenet: egy helyesen zárójelezett kifejezés: S

LengyelForma(S)				
V: Stack				
x := Read (S)				
x != ε				
Operandus(x)	x = ' ('	x = ') '	Operator(x)	
Write(x)	V.push (x)	V.top ≠ '('	BalJobbOperator(x)	
		Write(V.pop())	!V.isEmpty() ∧ V.top() ≠ '(' ∧ pr(x) ≤ pr(V.top())	!V.isEmpty() ∧ V.top() ≠ '(' ∧ pr(x) < pr(V.top())
		V.pop()	Write(V.pop())	Write(V.pop())
		V.push(x)	V.push(x)	
x := Read (S)				
! V.isEmpty()				
Write(V.pop())				

Megemlíttendő:

- Vannak jobbról balra sorrendű operátorok, ezek feldolgozása hogyan történik?
 $y = x = a \wedge b \wedge c$
- Gondoljuk meg, hogy az egy operandusú operátorok (pl. negatív előjel $-a^b$, vagy $++i*x$) hogyan illeszthetők be a lengyel formába?
- Egyszerű függvények bevonása. pl: $x = z * \sin(y/w)^2$
- Javasoljuk a hallgatóknak, hogy keressék meg az interneten a C++ nyelv operátorait és precedenciájukat, például: <http://www.cplusplus.com/doc/tutorial/operators/>

Lengyel forma kiértékelése

Feladat:

Hozzuk lengyel formára a következő kifejezést, majd verem segítségével értékeljük ki:

$(a + b) * c - d$

Lengyel forma: a b + c * d -

Tegyük fel, hogy a változók az alábbi értékkel rendelkeznek, számítsuk ki a kifejezés értékét a lengyel formából!

a = 2, b = 4, c = 3, d = 1

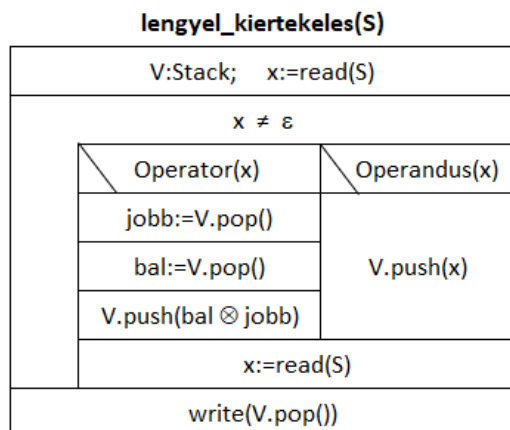
Kiértékelés:

	4		3		1	
2	2	6	6	18	18	17
2	4	+	3	*	1	-

3. gyakorlat

Az algoritmus:

Bemenet: egy lengyel formájú kifejezés: S

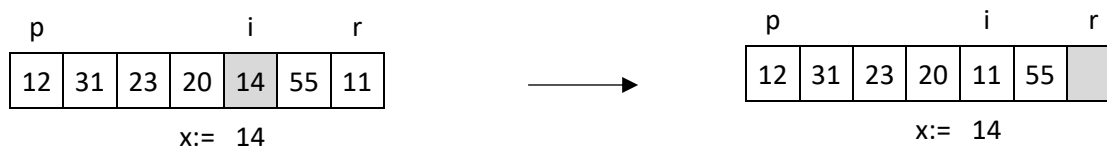
S - lengyel formájú kifejezés

Megjegyzések az Operator(x) ághoz:

- bal ⊗ jobb jelölés: elvégezzük az x műveletet,
- feltettük, hogy az operátorok két operandusúak, de ez könnyen kiterjeszthető egy operandusú műveletekre
- az algoritmus kiszámíthatja az értéket, vagy fordító program esetén generálhatja a kiszámítás kódját.

Quick sort

1. lépés: pivot elem véletlenszerű kiválasztása (indexe: i). Kíírjuk a választott elemet az x segédváltozóba, majd a résztömb utolsó elemét az i-edik helyre másoljuk. A tömb rész végén egy „lyuk”-at képzünk.

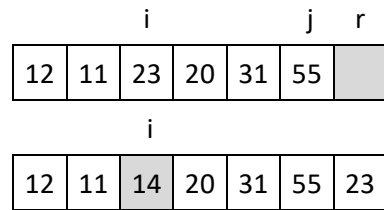
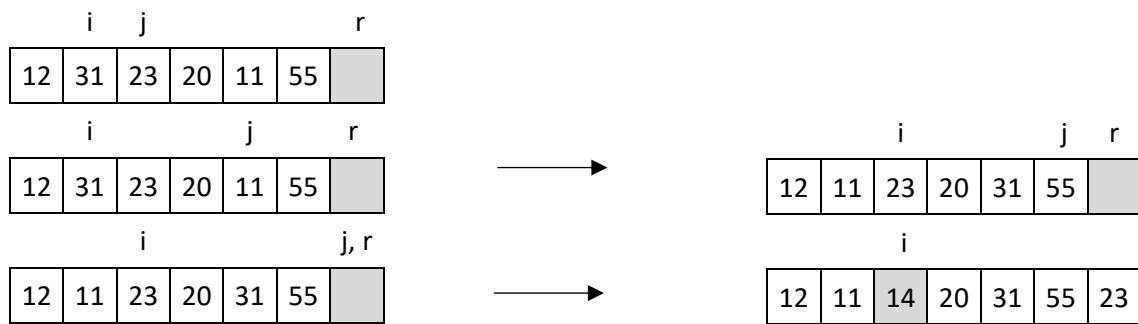

2. lépés: p-ről elindítva i-t, megkeressük az első olyan elemet, ami nagyobb, mint a pivot elem. i az algoritmus során mindig egy olyan elemre fog mutatni, amelyről tudjuk, hogy nagyobb, mint a pivot elem (ha van ilyen), és garantált, hogy előtte a pivotnál kisebbegyenlő értékek vannak. Ha nem találunk a pivot elemnél nagyobbat, akkor az azt jelenti, hogy a pivot elemnek választott elem a legnagyobb, ekkor a pivot elemet betesszük a tömb végén lévő lyukba, és vége a particionálásnak.

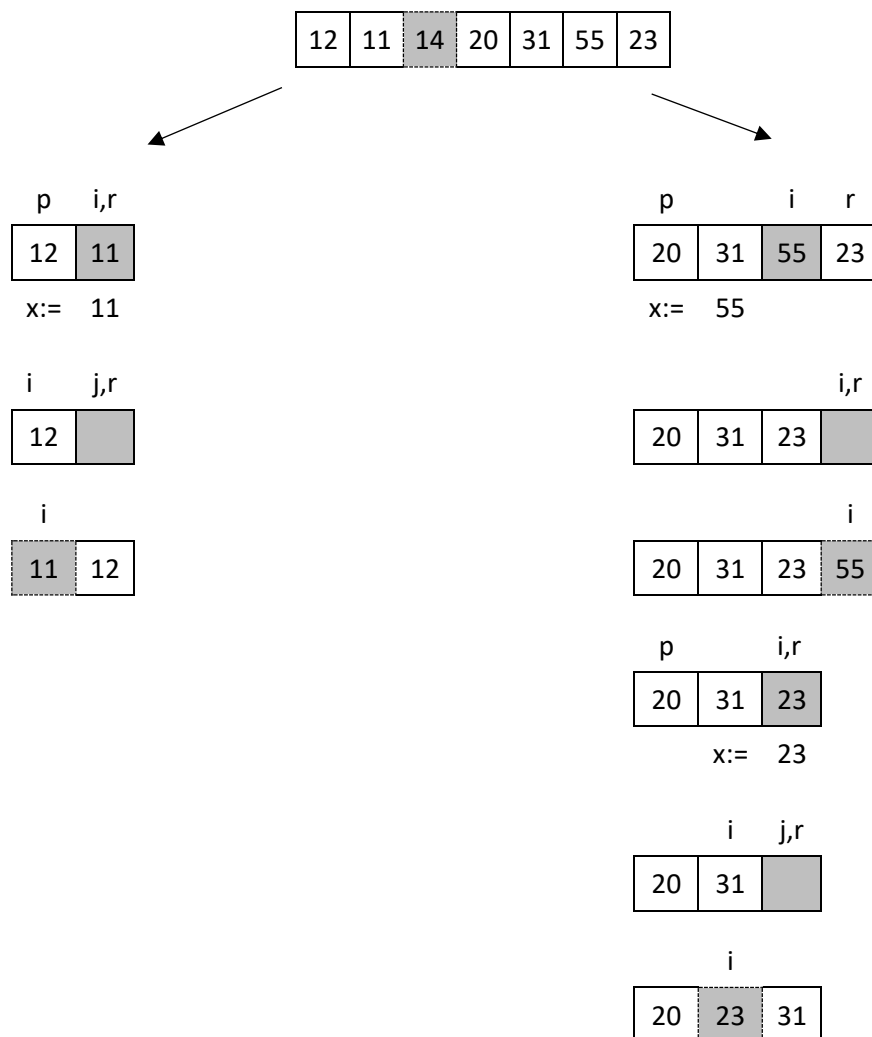
3. lépés: egy másik változóval, j-vel az i utáni elemről indulva lépegetünk. Ha j-vel egy a pivot elemnél kisebb elemhez érünk, felcseréljük az i és j indexű elemeket. i-t ilyenkor eggyel tovább léptetjük, majd j-vel folytatjuk a tömb bejárását. A p..i-1 elemek kisebbegyenlők a pivotnál, i..j-1 elemek pedig nagyobbegyenlők. i tehát mindig a vízválasztó index.

Végül j-vel elérünk az r indexig, ami a résztömb végét jelenti. r-et már nem vizsgáljuk, mert ott a „lyuk” van! Mivel i az első olyan elem indexe, ami nagyobb a pivotnál, azt kell az r indexű helyre beírni, a pivot elemet pedig betesszük az i-edik indexre. A p..r tömb rész ketté osztása az i indexnél történt, ezzel tér vissza az algoritmus.

3. gyakorlat

Folytatódik a particionálás a $p..i-1$ és $i+1..r$ tömb részen:

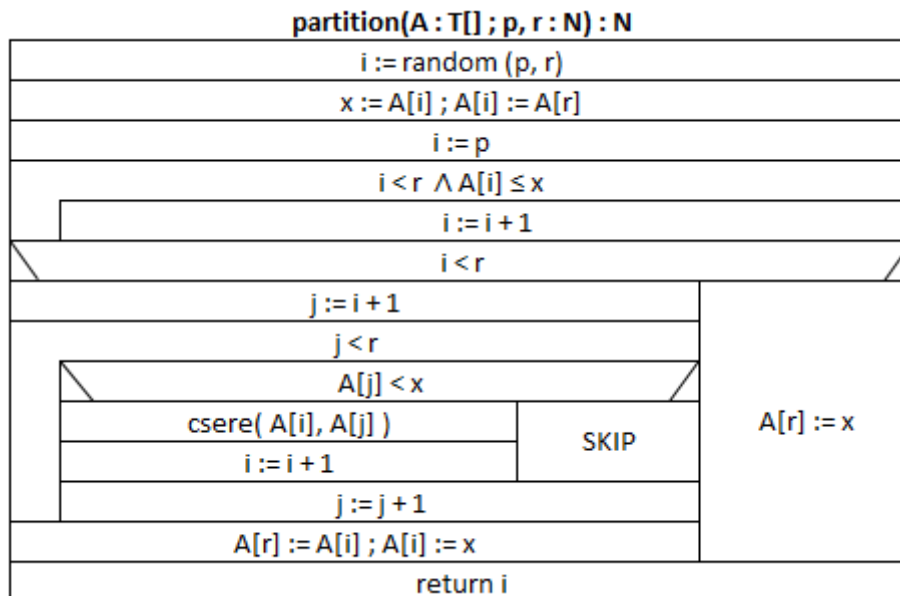
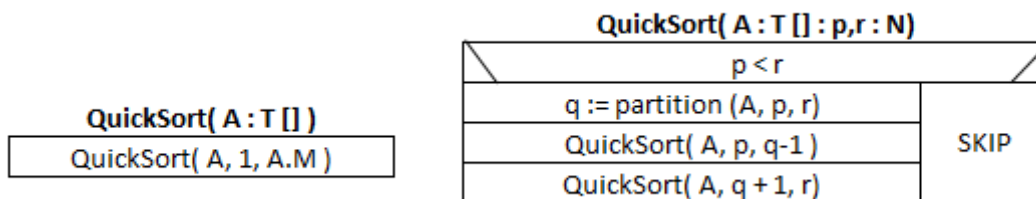

A rendezett tömb.

11	12	14	20	23	31	55
----	----	----	----	----	----	----

3. gyakorlat

Az algoritmus (előadáson szerepel):

Házi feladatok:

- (1) Teljesen és helyesen zárójelezett kifejezésből hogyan állítható elő a lengyel forma.
- (2) Teljesen és helyesen zárójelezett kifejezésből hogyan értékelhető ki verem segítségével a kifejezés.
- (3) Lengyel formából hogyan állíthatjuk elő a teljesen zárójelezett alakot.

Készítsék el a felvázolt algoritmust!